

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi / lausunto YM:lle

Ympäristöterveysjaosto 19.03.2026
745/11.05.02.08/2026

Valmistelu ja lisätiedot
III kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Taina Rahikainen Ibañez
etunimi.sukunimi.sukunimi@porvoo.fi

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain muuttamiseksi, diaarinumero: VN/1752/2025. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi asetuksessa säädettyjen uusien vaatimusten edellyttämät kansalliset valvovat viranomaiset, poistettavaksi asetuksen kanssa päällekkäinen kansallinen sääntely sekä tehtäväksi tarvittavat informatiiviset viittaukset asetukseen.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 25.3.2026 oikeusministeriön lausuntopalvelu.fi:n verkkopalveluun
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=f2c31a03-3827-4746-85fb-e9e40666fbcd>

Ympäristöministeriössä valmisteltu esitys pohjautuu EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen (EU) 2025/401 edellytykseen poistaa päällekkäinen sääntely kansallisesta lainsäädännöstä, sekä vaatimukseen tarpeellisesta informatiivisista viittauksista sekä täydentävästä sääntelystä. Ehdotuksen tavoitteena on ehkäistä syntyvän pakkausjätteen määrää rajoittamalla tarpeetonta pakkaamista ja edistämällä uudelleenkäytettäviä ja uudelleentäytettäviä pakkausratkaisuja. Lisäksi tavoitteena oli lisätä korkealaatuista kierrätystä sekä vähentää luonnonvarojen kulutusta ja luoda toimivat kierrätysraaka-aineiden markkinat. Ehdotuksessa myös ehdotetaan säädettäväksi asetuksen toimeenpanon kannalta keskeisistä valvovista viranomaisista.

Esityksen mukaan kunnan elintarvikevalvontaviranomainen valvoisi pakkausasetuksen 7 artiklan kontaktimateriaalipakkausten kierrätysmateriaalin vähimmäisosuutta sekä 32 artiklan noutoruoka- ja juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja 33 artiklan noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamista. Esityksen mukaan valvonta lisäisi elintarvikevalvojan työtehtäviä, mutta uudet tehtävät olisivat yhdistettävissä samoissa kohteissa muutoinkin tehtävään valvontaan. Uudet vaatimukset lisäisivät myös toiminnanharjoittajien neuvonnan tarvetta.

Jätelain 144 §:n 2 momenttiin ehdotettavan lisäyksen mukaisesti kunnan elintarvikevalvontaviranomainen voisi periä maksun pakkausasetuksen 32 artiklan noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja 33 artiklan noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista sekä 7 artiklan

muovisten kontaktimateriaalipakkausten kierrätysmateriaalin vähimmäisosuutta koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.8.2026 samanaikaisesti, kun EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetusta aletaan soveltaa.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kommentit lakiin jätelain muuttamisesta:

24 a §. Markkinavalvonta

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaista ei tule nähdä yleisviranomaisena, jolle voidaan siirtää muita kuin elintarvikelainsäädäntöön liittyviä tehtäviä perusteena, että elintarvikevalvonnan piirissä oleviin kohteisiin tehdään elintarvikelainsäädännön varmistamiseen pohjautuvia säännöllisiä tarkastuskäyntejä. Elintarvikelainsäädännön valvonta on itsessään vaativa tehtävä, eikä kuntien ympäristöterveydenhuollon yksiköillä ole muiden hallinnonalan tehtäviin tarvittavaa resurssia, osaamista tai ohjaavaa keskusviranomaista.

25 §. Muut valvontaviranomaiset

Ehdotus kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tehtävien lisäämisestä on myös ristiriidassa kuluvan hallitusohjelman kanssa, jonka mukaan hallitus pidättäytyy uusien merkittävien tehtävien antamisesta kunnille, jotta kuntien kustannusten nousun hillitseminen voidaan varmistaa.

144 §. Maksut

Tarkastusmaksujen periminen muutosehdotuksen mukaisesti ei yksin kattaisi toiseen hallinnonalaan liittyvään lainsäädäntöön, tarkastustoimiin sekä koulutukseen käytettävän ajan kustannuksia, joka veisi samalla pois kunnan tuloja elintarvikelain mukaan määritettyjen tehtävien suorittamisesta. Hallitusohjelman mukaan valtio on sitoutunut kompensoimaan hallituskaudella kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset, rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita.

Mahdolliset muut kommentit HE luonnokseen:

Ympäristöterveydenhuolto ei näe esityksessä esitettyjä lisäyksiä kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tehtäviin toimenpiteinä, jotka turvaisivat kustannustehokkaasti lain tavoitteiden toteutumisen valvonnan sekä valvontaa seuraavan hallintolain mukaisen asiakasneuvontavaateen.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta muuta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.

